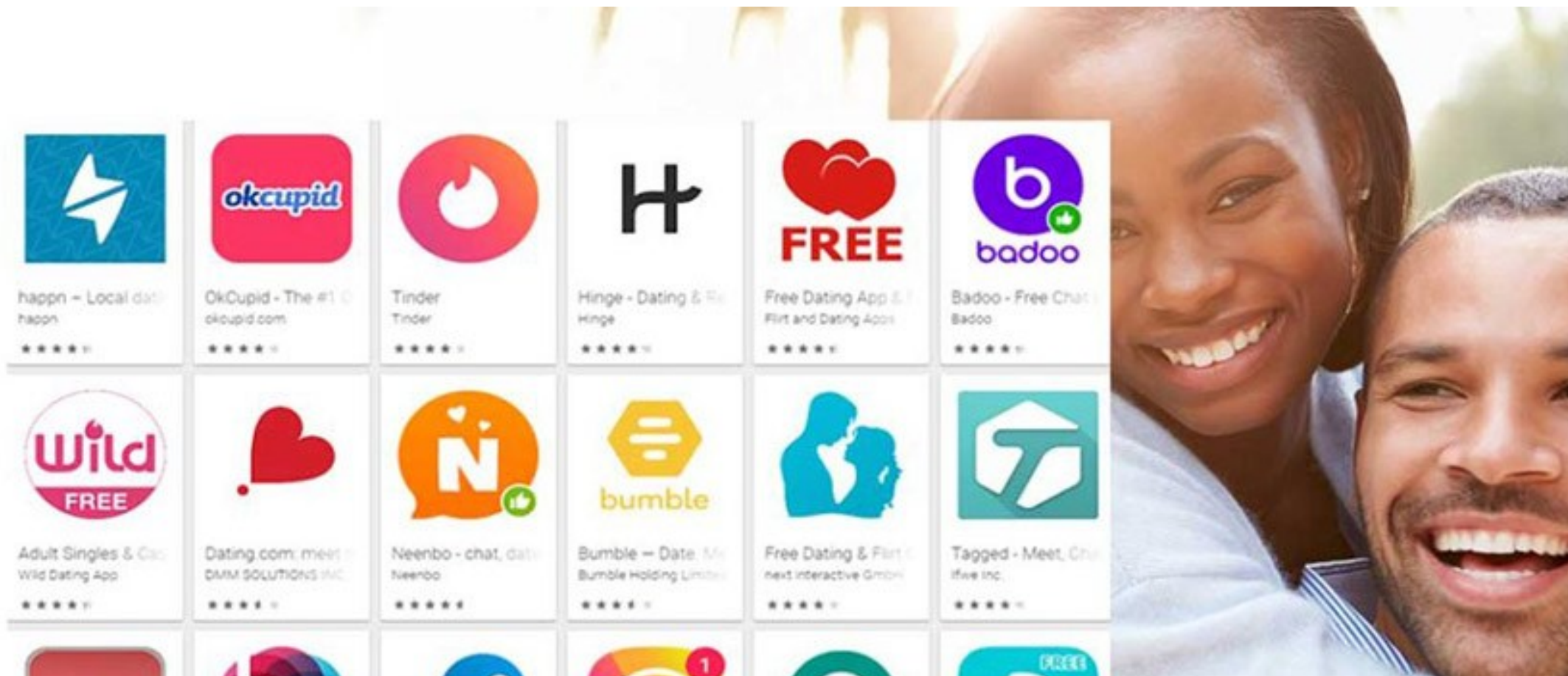

Ψυχολογία του Διαδικτύου (ΨΧ109)

Διάλεξη 4 – Ερωτικές γνωριμίες και σεξουαλική δραστηριότητα στο Διαδίκτυο

Ιστότοποι ερωτικών γνωριμιών

Βασική ιδέα πρώτου μέρους

01

Οι διαδικτυακές
ερωτικές γνωριμίες
αποτελούν **ιδιαίτερο
κοινωνικο-
ψυχολογικό χώρο.**

02

Δεν ισχύουν
απαραίτητα όλες οι
θεωρίες που
εφαρμόζονται σε
άλλες διαδικτυακές
σχέσεις.

03

Οι χρήστες
λειτουργούν
στρατηγικά:

- στην παρουσίαση του εαυτού,
- στην επιλογή υποψηφίων,
- στη διαχείριση της μετάβασης
από το online στο offline.

04

Οι σχέσεις στους
ιστοτόπους
γνωριμιών
αναπτύσσονται με
διαφορετικά στάδια
από τις παραδοσιακές
σχέσεις.

Τι είναι οι ιστότοποι γνωριμιών;

- Οι πρώτοι ιστότοποι γνωριμιών εμφανίστηκαν τη **δεκαετία του 1980**.
- Αρχικά είχαν κυρίως **κειμενική μορφή** και περιορισμένες δυνατότητες αυτοπαρουσίασης.
- Σήμερα περιλαμβάνουν:
 - προφίλ χρηστών,
 - φωτογραφίες,
 - ενίοτε ήχο/βίντεο,
 - ερωτηματολόγια προσωπικότητας,
 - εργαλεία αντιστοίχισης και βαθμολογίες συμβατότητας.
- Ο σκοπός τους είναι η **αναζήτηση πιθανού ερωτικού συντρόφου** και συχνά η μετάβαση σε συνάντηση διά ζώσης.

Εξέλιξη των ιστοτόπων γνωριμιών

Στην αρχή οι διαδικτυακές γνωριμίες ήταν **στιγματισμένες**.

Θεωρούνταν επιλογή κυρίως για:

- ντροπαλά άτομα,
- άτομα με περιορισμένες κοινωνικές ευκαιρίες.

Σταδιακά μετατράπηκαν σε **δημοφιλή και νομιμοποιημένο τρόπο γνωριμίας**.

Σήμερα υπάρχουν:

- γενικοί ιστότοποι,
- εξειδικευμένοι ιστότοποι για ομάδες με κοινές αξίες, θρησκεία, ταυτότητα ή ενδιαφέροντα.

Κίνητρα χρήσης των ιστοτόπων γνωριμιών

Γιατί επιλέγουν οι άνθρωποι τις διαδικτυακές γνωριμίες;

- Αύξηση επαγγελματικών απαιτήσεων και έλλειψη χρόνου
- Μεγαλύτερη γεωγραφική κινητικότητα
- Μείωση ερωτικών σχέσεων στον χώρο εργασίας
- Μεγάλη «δεξαμενή» πιθανών συντρόφων
- Ευκολία και πρακτικότητα
- Προστασία ιδιωτικότητας
- Εναλλακτική λύση σε μπαρ και κλαμπ
- Αίσθηση ότι «δεν υπάρχει άλλη επιλογή»
- Ντροπαλότητα ή κοινωνική αμηχανία

Ψυχολογικό προφίλ των χρηστών

Δύο βασικές υποθέσεις (Poley & Luo, 2012)

1. Υπόθεση της Κοινωνικής Αναπλήρωσης

Τα άτομα με:

- υψηλό κοινωνικό άγχος,
 - άγχος γνωριμιών,
 - χαμηλές κοινωνικές δεξιότητες
- χρησιμοποιούν τις διαδικτυακές γνωριμίες για να αντισταθμίσουν δυσκολίες του offline κόσμου.**

2. Υπόθεση «Οι πλούσιοι γίνονται πλουσιότεροι»

Τα άτομα με:

- χαμηλό κοινωνικό άγχος,
 - υψηλές κοινωνικές δεξιότητες
- αξιοποιούν αποτελεσματικά και το online περιβάλλον, άρα έχουν επιπλέον πλεονέκτημα.**

Τι δείχνουν οι έρευνες;

Ορισμένες
παλαιότερες έρευνες
στήριξαν την **ΥΚΑ**:

- ντροπαλά άτομα ή άτομα με κοινωνικό άγχος φαίνεται να στρέφονται περισσότερο στις διαδικτυακές γνωριμίες.

Άλλες έρευνες βρήκαν
το αντίθετο:

- άτομα με **χαμηλότερο άγχος γνωριμιών** χρησιμοποιούν περισσότερο αυτούς τους ιστοτόπους.

Συμπέρασμα:

- το τοπίο των διαδικτυακών γνωριμιών είναι **διαρκώς μεταβαλλόμενο**,
- οι χρήστες δεν αποτελούν ομοιογενή ομάδα.

Σύγκριση με προσωπικές αγγελίες και γνωριμίες μέσω βίντεο

- Οι ιστότοποι γνωριμιών έχουν ομοιότητες με:
 - προσωπικές αγγελίες εφημερίδων,
 - γραφεία γνωριμιών μέσω βίντεο.
- Κοινό στοιχείο:
 - ο χρήστης **προετοιμάζει** εκ των προτέρων την εικόνα του εαυτού του.
- Άρα, υπάρχει μεγαλύτερος έλεγχος στη δημιουργία εντυπώσεων σε σχέση με τις διά ζώσης γνωριμίες.

Έμφυλες διαφορές στις παλαιότερες μορφές γνωριμιών

Έρευνες σε προσωπικές αγγελίες έδειξαν ότι:

- οι γυναίκες έδιναν μεγαλύτερη έμφαση σε χαρακτηριστικά προσωπικότητας,
- οι άνδρες ζητούσαν συχνότερα ελκυστική εμφάνιση,
- οι γυναίκες ενδιαφέρονταν περισσότερο για στοιχεία κοινωνικής θέσης του συντρόφου,
- ο εαυτός παρουσιαζόταν συχνά σαν «προϊόν» προς επιλογή.

Κεντρική ιδέα:

Η ερωτική αναζήτηση συχνά οργανώνεται με λογική **αγοράς και ανταλλαγής**.

Παρουσίαση του εαυτού στους ιστοτόπους γνωριμιών

- Οι χρήστες καταβάλλουν σημαντική προσπάθεια ώστε το προφίλ τους να είναι ελκυστικό.
- Η αυτοπαρουσίαση μοιάζει με διαδικασία «**πώλησης του εαυτού**».
- Προβάλλονται κυρίως:
 - εμφάνιση,
 - ενδιαφέροντα,
 - δραστηριότητες,
 - προσωπικότητα,
 - χιούμορ,
 - επάγγελμα,
 - ευφυΐα,
 - όνειρα και ελπίδες.
- Συνήθως παρουσιάζονται **πολλά θετικά χαρακτηριστικά** και ελάχιστα αρνητικά.

Εμπορευματοποίηση του εαυτού

Στους ιστοτόπους γνωριμιών
ο εαυτός συχνά
εμπορευματοποιείται.

Ο χρήστης προσπαθεί να γίνει
«ελκυστική επιλογή» μέσα σε
πλήθος ανταγωνιστικών
προφίλ.

Αυτή η διαδικασία συνδέεται
με:

- στρατηγική επιλογή πληροφοριών,
- επιλεκτική αυτοπαρουσίαση,
- έμφαση στην κοινωνικά επιθυμητή εικόνα.

Η θεωρία BAR

- Για να είναι αποτελεσματικό ένα προφίλ πρέπει να ισορροπεί ανάμεσα σε:
- **B – Balance (Ισορροπία)**
- **A – Attractive (Ελκυστικός εαυτός)**
- **R – Real (Πραγματικός εαυτός)**
- **Βασική ιδέα:**
Δεν αρκεί ένα προφίλ να είναι μόνο ελκυστικό.
Πρέπει να φαίνεται και **αληθινό**, ώστε να θεωρηθεί αξιόπιστο.

Εξελικτική προσέγγιση και προφίλ γνωριμιών

- Ορισμένα ερευνητικά ευρήματα δείχνουν ότι παραμένουν κάποιες κλασικές προτιμήσεις:
 - οι άνδρες τείνουν να αναζητούν νεότερες γυναίκες,
 - οι γυναίκες δίνουν μεγαλύτερη προσοχή σε πληροφορίες κοινωνικής θέσης.
- Ωστόσο, τα ευρήματα **δεν είναι απόλυτα** και διαφέρουν ανά ηλικιακή ομάδα.
- Άρα, οι εξελικτικές ερμηνείες είναι χρήσιμες αλλά όχι επαρκείς για όλες τις περιπτώσεις.

Εξαπάτηση στους ιστοτόπους γνωριμιών

Ένα βασικό πρόβλημα είναι η διάκριση ανάμεσα σε:

- ειλικρινή αυτοπαρουσίαση,
- παραπλανητική αυτοπαρουσίαση.

Οι χρήστες συχνά θεωρούν τις δικές τους ανακρίβειες ως «μικρό καλλωπισμό», ενώ τις ανακρίβειες των άλλων ως σοβαρή ανεντιμότητα.

Όταν το άτομο στο πρώτο ραντεβού δεν αντιστοιχεί στο προφίλ του, συνήθως:

- δεν ακολουθεί δεύτερο ραντεβού,
- κλονίζεται η εμπιστοσύνη.

Πώς ανιχνεύεται η εξαπάτηση;

1

Η εξαπάτηση στα προφίλ είναι δύσκολο να εντοπιστεί από ανθρώπους-κριτές.

2

Εντοπίζεται ευκολότερα μέσω **γλωσσικών αναλύσεων με υπολογιστή.**

3

Τα πιο παραπλανητικά προφίλ τείνουν να έχουν:

- πιο σύντομες αυτοπεριγραφές,
- συγκεκριμένα γλωσσικά μοτίβα,
- λιγότερο διαφανή παρουσίαση.

4

Συνεπώς, η εντύπωση αξιοπιστίας δεν συμπίπτει πάντα με την πραγματική ειλικρίνεια.

Goffman και διαδικτυακή αυτοπαρουσίαση

Η θεωρία του Goffman βοηθά να κατανοήσουμε την αυτοπαρουσίαση στους ιστοτόπους γνωριμιών.

Στο online περιβάλλον υπάρχουν λιγότερες «αναδιδόμενες» ενδείξεις:

- γλώσσα σώματος,
- τόνος φωνής,
- αυθόρμητες αντιδράσεις.

Έτσι, ο χρήστης έχει μεγαλύτερο έλεγχο στην εικόνα που προβάλλει.

Το πρώτο ραντεβού λειτουργεί ως **έλεγχος αντιστοίχισης** μεταξύ:

- προφίλ,
- πραγματικού προσώπου.

Ιδανικό ταίρι ή παιχνίδι αριθμών;

Πολλοί χρήστες αναπτύσσουν **υπερβολικά υψηλές προσδοκίες**.

Η μεγάλη διαθεσιμότητα επιλογών ενισχύει:

- τη σύγκριση,
- τη δυσαρέσκεια,
- την αναζήτηση αυτού που θεωρούν το «τέλειο» ταίρι.

Η πληθώρα ελκυστικών προφίλ οδηγεί σε εξωπραγματικά πρότυπα επιλογής.

Αυτό μπορεί να δυσκολεύει τη δέσμευση και να μειώνει την ικανοποίηση.

Διαφορές στρατηγικής μεταξύ ανδρών και γυναικών

Σύμφωνα με τις έρευνες που παρουσιάζονται στο κεφάλαιο:

πολλές γυναίκες αφιερώνουν περισσότερο χρόνο:

- στη δημιουργία του προφίλ,
- στη λεπτομερή ανάγνωση άλλων προφίλ,
- στην αναζήτηση του «ιδανικού» συντρόφου.

πολλοί άνδρες υιοθετούν στρατηγική «παιχνιδιού αριθμών»:

- στέλνουν πολλά μηνύματα,
- προσεγγίζουν πολλούς πιθανούς συντρόφους,
- ελπίζουν ότι κάποιο άτομο θα ανταποκριθεί.

Το πρόβλημα της μεγιστοποίησης

Κάποιοι χρήστες προσπαθούν να βρουν την **απόλυτα καλύτερη επιλογή**.

Αυτή η στρατηγική μεγιστοποίησης συχνά οδηγεί σε:

γνωστική επιβάρυνση,

δυσκολία λήψης
απόφασης,

απόσπαση από τα ουσιώδη
κριτήρια,

μεγαλύτερη δυσαρέσκεια.

Συχνά, η αναζήτηση του «τέλειου» υποψηφίου γίνεται εμπόδιο στη δημιουργία σχέσης.

Στάδια των διαδικτυακών γνωριμιών

- Η Whitty προτείνει **πέντε στάδια**:
 1. Φάση της προσοχής
 2. Φάση της ευνοϊκής προσοχής
 3. Φάση της αλληλεπίδρασης
 4. Διά ζώσης συνάντηση
 5. Απόφαση
- Αυτό το μοντέλο δείχνει ότι οι διαδικτυακές γνωριμίες έχουν **συγκεκριμένη κοινωνικο-ψυχολογική ακολουθία**.

1ο στάδιο: Φάση της προσοχής

Ο χρήστης επιχειρεί να τραβήξει την προσοχή των άλλων.

Κεντρικό ρόλο παίζουν:

- η φωτογραφία προφίλ,
- το ψευδώνυμο.

Προφίλ χωρίς φωτογραφία συχνά αγνοούνται.

Τα ψευδώνυμα μπορεί να:

- είναι ερωτιάρικα,
- δηλώνουν ενδιαφέροντα ή ταυτότητα,
- είναι ουδέτερα.

Ορισμένα ψευδώνυμα κρίνονται πιο ελκυστικά από άλλα.

2ο στάδιο: Φάση της ευνοϊκής προσοχής

Πρόκειται για μορφή
διακριτικού φλερτ.

Οι ιστότοποι προσφέρουν
μηχανισμούς όπως:

- «κλείσιμο ματιού»,
- «φιλί»,
- τυποποιημένα σύντομα μηνύματα.

Αυτές οι κινήσεις είναι λιγότερο
πιεστικές από ένα εκτενές
προσωπικό μήνυμα.

Αντιστοιχούν σε μη λεκτικά
σήματα του offline φλερτ.

3ο στάδιο: Φάση της αλληλεπίδρασης

Ξεκινά η ουσιαστική επικοινωνία:

- μηνύματα μέσα στον ιστότοπο,
- email,
- άμεσα μηνύματα,
- τηλεφωνική επικοινωνία,
- γραπτά μηνύματα.

Στόχοι αυτής της φάσης:

- επαλήθευση πληροφοριών,
- περαιτέρω γνωριμία,
- αξιολόγηση άνεσης και συμβατότητας,
- οργάνωση διά ζώσης συνάντησης.

4ο στάδιο: Η διά ζώσης συνάντηση

- Το πρώτο ραντεβού είναι **κομβικό**.
- Εκεί ελέγχεται:
 - αν υπάρχει «χημεία»,
 - αν το άτομο ανταποκρίνεται στο προφίλ του.
- Για λόγους ασφάλειας:
 - η συνάντηση γίνεται συχνά σε δημόσιο χώρο,
 - έχει περιορισμένη διάρκεια.
- Πρόκειται λιγότερο για «ρομαντικό ραντεβού» και περισσότερο για **έλεγχο αυθεντικότητας και συμβατότητας**.

5ο στάδιο: Η απόφαση

Μετά το πρώτο ραντεβού, το άτομο αποφασίζει:

- αν υπάρχει ερωτική έλξη,
- αν αξίζει να συνεχιστεί η γνωριμία,
- αν θα υπάρξουν και άλλα ραντεβού,
- αν θα συνεχιστεί η αναζήτηση στον ιστότοπο.

Πιθανό πρόβλημα:

Το ένα άτομο μπορεί να θεωρεί ότι η σχέση προχωρά, ενώ το άλλο συνεχίζει να αναζητά νέες επιλογές.

Κύρια συμπεράσματα

1

Οι διαδικτυακές ερωτικές γνωριμίες εξελίχθηκαν από στιγματισμένη πρακτική σε μαζικό φαινόμενο.

2

Η χρήση ιστοτόπων γνωριμιών απαιτεί:

- δεξιότητες αυτοπαρουσίασης,
- στρατηγική σκέψη,
- αξιολόγηση αξιοπιστίας,
- διαχείριση προσδοκιών.

3

Η εξαπάτηση δεν είναι πάντα εύκολο να ανιχνευθεί.

4

Η επιτυχία δεν εξαρτάται μόνο από την προσέλκυση ενδιαφέροντος, αλλά και από τη **συνέπεια μεταξύ online εικόνας και offline πραγματικότητας**.

5

Οι διαδικτυακές γνωριμίες δεν είναι απλώς μια νέα μέθοδος εύρεσης συντρόφου. Αποτελούν ένα πλαίσιο όπου η ταυτότητα, η επιθυμία, η στρατηγική, η προσδοκία και η εμπιστοσύνη επαναπροσδιορίζονται μέσα από τις ψηφιακές τεχνολογίες.

Σεξουαλική δραστηριότητα στο διαδίκτυο

Κεντρική ιδέα

Οι άνθρωποι αξιοποιούν σχεδόν κάθε νέο μέσο και για σεξουαλικούς σκοπούς.

Το διαδίκτυο διαφέρει επειδή προσφέρει:

- αλληλεπίδραση,
- αμεσότητα,
- ευκολία πρόσβασης,
- ανωνυμία,
- νέες μορφές σεξουαλικής επικοινωνίας.

Η ενότητα εξετάζει αν οι διαδικτυακές σεξουαλικές δραστηριότητες λειτουργούν:

- ως πεδίο ελευθερίας και εξερεύνησης,
- ή ως πεδίο κινδύνου, καταναγκασμού και βλάβης.

Οι απαρχές του διαδικτυακού σεξ

Οι διαδικτυακές σεξουαλικές δραστηριότητες υπάρχουν από τα πρώτα χρόνια του διαδικτύου.

Αρχικά εκδηλώνονταν κυρίως μέσω:

- ανταλλαγής κειμενικών μηνυμάτων,
- ερωτικής ή αισθησιακής συνομιλίας,
- συμμετοχής σε πίνακες ανακοινώσεων με σεξουαλικό περιεχόμενο.

Ακόμη και χωρίς εικόνα ή βίντεο, οι χρήστες μπορούσαν να αναπτύξουν έντονα διεγερτικές αλληλεπιδράσεις.

Βασικοί ορισμοί

Αισθησιακή συνομιλία (hot chat):

- συζήτηση που προχωρά πέρα από το απλό φλερτ.

Κυβερνοσέξ:

- σύγχρονη επικοινωνία στον κυβερνοχώρο,
- κατά την οποία δύο ή περισσότερα άτομα συζητούν ή περιγράφουν σεξουαλικές φαντασιώσεις ή πράξεις.

Σημείο-κλειδί:

- το κυβερνοσέξ είναι πρωτίστως **διαδραστική** σεξουαλική δραστηριότητα, όχι απλή παθητική θέαση περιεχομένου.

Γιατί χρησιμοποιούν οι άνθρωποι τέτοιους χώρους;

- Σύμφωνα με την έρευνα, βασικοί λόγοι είναι:
 - η ανωνυμία,
 - η έλλειψη χρόνου στην προσωπική ζωή,
 - η δυνατότητα μοίρασης σεξουαλικών φαντασιώσεων,
 - η επιθυμία για διαδικτυακή σεξουαλική δραστηριότητα,
 - η αναζήτηση ατόμων με παρόμοια σεξουαλικά ενδιαφέροντα,
 - η πιθανότητα μετάβασης από το online στο offline.
- **Σημαντική παρατήρηση:**
πολλοί χρήστες δεν αποκάλυπταν στους offline συντρόφους τους αυτή τη χρήση του διαδικτύου.

Ο «Κινητήρας των τριών Α»

Ο Cooper εξηγεί τη σεξουαλική ισχύ του διαδικτύου με τρία χαρακτηριστικά:

- Άμεσα προσβάσιμο
- Ανέξοδο
- Ανώνυμο

Αυτά τα τρία στοιχεία καθιστούν τις διαδικτυακές σεξουαλικές δραστηριότητες:

- εύκολα διαθέσιμες,
- χαμηλού κόστους,
- ψυχολογικά ασφαλείς για πολλούς χρήστες, επειδή προστατεύεται η ταυτότητά τους.

Το διαδίκτυο: απειλή ή ευκαιρία;

Από νωρίς οι μελετητές
διαφωνούσαν:

- άλλοι έβλεπαν το διαδίκτυο ως χώρο κινδύνου και προβληματικής συμπεριφοράς,
- άλλοι ως χώρο σεξουαλικής εξερεύνησης και απελευθέρωσης.

Το ίδιο μέσο μπορεί:

- να ενισχύσει μια υγιή σεξουαλική ζωή,
- αλλά και να συνδεθεί με καταναγκαστικές ή επιζήμιες συμπεριφορές.

Άρα, η επίδραση δεν
είναι ενιαία αλλά
εξαρτάται από:

- το είδος δραστηριότητας,
- τα χαρακτηριστικά του ατόμου,
- το πλαίσιο χρήσης.

Τι είναι το κυβερνοσέξ;

Το κυβερνοσέξ ορίζεται
κυρίως ως:

- διαδραστική,
- σε πραγματικό χρόνο,
- σεξουαλική επικοινωνία στο διαδίκτυο.

Οι συμμετέχοντες σε σχετική
έρευνα το συνέδεσαν με:

- περιγραφή σεξουαλικών πράξεων,
- αυνανισμό,
- σεξουαλική διέγερση,
- σε ορισμένες περιπτώσεις και με οπτικά ερεθίσματα.

Άρα, το κυβερνοσέξ
εξελίχθηκε από αμιγώς
κειμενικό φαινόμενο σε
πολυτροπική εμπειρία.

Κυβερνοσέξ: βλαβερό ή απελευθερωτικό;

Πιθανές θετικές όψεις

- χώρος εξερεύνησης της σεξουαλικότητας,
- χαμηλότερη αμηχανία,
- δυνατότητα δοκιμής φαντασιώσεων,
- αίσθηση ασφάλειας για άτομα που δυσκολεύονται σε διά ζώσης περιβάλλοντα.

Πιθανές αρνητικές όψεις

- εθισμός ή καταναγκαστική χρήση,
- απιστία,
- παρενόχληση,
- απομάκρυνση από τη συντροφική σχέση.

Δεν υπάρχει απόλυτη απάντηση· αμφισημία του φαινομένου.

Πιθανές απελευθερωτικές διαστάσεις

Για ορισμένα άτομα, το διαδικτυακό σεξ μπορεί να είναι:

- χώρος πειραματισμού,
- μέσο έκφρασης επιθυμιών,
- ασφαλές πλαίσιο εξερεύνησης.

Στο κεφάλαιο τονίζεται ότι αυτό μπορεί να ισχύει ιδιαίτερα για:

- άτομα που θέλουν να εξερευνήσουν τη σεξουαλικότητά τους,
- μεγαλύτερους ενηλίκους,
- άτομα που αναζητούν αίσθηση «φυσιολογικότητας» μέσα από επαφή με άλλους που έχουν παρόμοιες αναζητήσεις.

Πιθανές αρνητικές εμπειρίες

Δεν βιώνουν όλοι το κυβερνοσέξ
ως θετικό.

Σε εικονικά περιβάλλοντα και
MMORPG, ορισμένες παίκτριες
το αντιλαμβάνονταν ως:

- παρενόχληση,
- ανεπιθύμητη σεξουαλική αλληλεπίδραση.

Για άλλους, αποτελούσε:

- ψυχαγωγία,
- ευχάριστο περισπασμό,
- επιπλέον διάσταση του ψηφιακού κόσμου.

Συμπέρασμα:

η ίδια πρακτική μπορεί να βιωθεί
εντελώς διαφορετικά από
διαφορετικούς χρήστες.

Διαδραστική ερωτική διασκέδαση

Το διαδίκτυο δεν φιλοξενεί
μόνο πορνογραφία.

Παρέχει και πλαίσιο για
**διαδραστική σεξουαλική
διασκέδαση:**

- βιντεοδιάσκεψη,
- κάμερα,
- τυχαίες συνδέσεις με αγνώστους,
- σύγχρονη αλληλεπίδραση με φωνή, εικόνα και κείμενο.

Εδώ η σεξουαλική εμπειρία
είναι πιο συμμετοχική από
την παραδοσιακή
κατανάλωση πορνογραφίας.

Παραδείγματα τέτοιων χώρων

Το κεφάλαιο αναφέρει:

λογισμικά όπως το **CU-SeeMe**,

πλατφόρμες όπως το **Chatroulette**.

Τέτοιοι χώροι συνδυάζουν:

τυχειότητα,

έκπληξη,

αμεσότητα,

συχνά και έντονη
σεξουαλική έκθεση.

Η εμπειρία περιγράφεται ως ελκυστική αλλά και σοκαριστική, λόγω της απρόβλεπτης φύσης της αλληλεπίδρασης.

Εθισμός στο κυβερνοσέξ

Ο εθισμός ή καταναγκασμός γύρω από το κυβερνοσέξ έχει αποτελέσει σημαντικό πεδίο έρευνας.

Ο σεξουαλικός εθισμός στο διαδίκτυο μπορεί να περιλαμβάνει:

- κυβερνοσέξ,
- θέαση πορνογραφικού υλικού,
- καταναγκαστική αναζήτηση σεξουαλικής διέγερσης online.

Η έρευνα εντοπίζει μικρά αλλά υπαρκτά υποσύνολα χρηστών με εμφανώς καταναγκαστική συμπεριφορά.

Επιπτώσεις της καταναγκαστικής χρήσης

Στο κεφάλαιο συνδέεται η προβληματική χρήση με:

- προβλήματα στην καθημερινή ζωή,
- εντονότερη υποκειμενική διέγερση από το online σεξουαλικό υλικό,
- απώλεια ενδιαφέροντος για το σεξ μέσα στη συντροφική σχέση,
- χωρισμό ή διαζύγιο σε ορισμένες περιπτώσεις.

Προσεκτική διατύπωση:

ερευνητικά ευρήματα συσχέτισης και όχι απλές, καθολικές αιτιώδεις σχέσεις.

Το διαδίκτυο ως μέσο εύρεσης offline παρτενέρ

Το διαδίκτυο χρησιμοποιείται ευρέως για τον εντοπισμό ερωτικών συντρόφων στον φυσικό κόσμο.

Αυτό γίνεται μέσω:

ιστοτόπων,

εφαρμογών,

εξειδικευμένων κοινοτήτων.

Το φαινόμενο είναι ιδιαίτερα σημαντικό σε ομάδες όπου η ανωνυμία, η διακριτικότητα ή η ταχύτητα της επαφής έχουν αυξημένη σημασία.

Κίνδυνοι από τις offline συναντήσεις

Η αναζήτηση παρτενέρ
μέσω διαδικτύου έχει
συνδεθεί ερευνητικά
με:

- υψηλότερη πιθανότητα επισφαλών σεξουαλικών πρακτικών,
- αυξημένο κίνδυνο μετάδοσης σεξουαλικά μεταδιδόμενων λοιμώξεων,
- σε ορισμένες μελέτες, συσχέτιση με HIV.

Ωστόσο:

- η σχέση δεν είναι πάντα άμεση,
- παρεμβαίνουν και άλλοι παράγοντες, όπως ηλικία, κοόρτη, καταναγκαστική σεξουαλική συμπεριφορά και κοινωνικό πλαίσιο.

Μια πιο σύνθετη εικόνα του κινδύνου

Δεν συμφωνούν όλες οι έρευνες ότι η χρήση του διαδικτύου οδηγεί από μόνη της σε περισσότερο κίνδυνο.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, το διαδίκτυο έδωσε στους χρήστες:

- περισσότερο έλεγχο,
- δυνατότητα διαπραγμάτευσης ορίων,
- ευκαιρία να ξεκαθαρίσουν ασφαλείς πρακτικές πριν από τη συνάντηση.

Άρα, το μέσο μπορεί να λειτουργήσει και ως εργαλείο μείωσης κινδύνου, ανάλογα με τον τρόπο χρήσης του.

Το διαδίκτυο και η σεξουαλική υγεία

Μία πολύ σημαντική θετική διάσταση είναι η **ενημέρωση για τη σεξουαλική υγεία.**

Οι χρήστες συχνά καταφεύγουν στο διαδίκτυο για:

- πληροφορίες για ΣΜΝ,
- πρόληψη HIV,
- ψυχοσεξουαλική υγεία,
- σχέσεις και ασφαλέστερες πρακτικές.

Το διαδικτυακό περιβάλλον μειώνει την αμηχανία που μπορεί να συνοδεύει μια πρόσωπο με πρόσωπο ερώτηση.

Δυνατότητες και περιορισμοί της online ενημέρωσης

Δυνατότητες

- εύκολη πρόσβαση,
- ταχύτητα,
- ανωνυμία,
- μεγάλη απήχηση σε πληθυσμούς-στόχους.

Περιορισμοί

- Δεν είναι όλες οι πληροφορίες αξιόπιστες,
- το υλικό μπορεί να είναι:
 - ανακριβές,
 - παρωχημένο,
 - ελλιπές,
 - ακατάλληλο για συγκεκριμένες ομάδες.

Συμπέρασμα: το διαδίκτυο είναι χρήσιμη πηγή, αλλά απαιτεί κριτική αξιολόγηση.

Κοινωνική υποστήριξη και σεξουαλική αναζήτηση

Το διαδίκτυο προσφέρει όχι μόνο πληροφορία αλλά και **υποστήριξη**.

Μπορεί να λειτουργήσει ως ασφαλής χώρος για:

- ερωτήματα γύρω από τη σεξουαλικότητα,
- ανταλλαγή εμπειριών,
- συναισθηματική ενίσχυση,
- αίσθηση κοινότητας.

Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για άτομα που βιώνουν:

- αμφιβολίες,
- περιθωριοποίηση,
- δυσκολία ανοιχτής συζήτησης offline.

Έφηβοι, ταυτότητα και διαδικτυακή διερεύνηση

- Η εφηβεία είναι περίοδος αναζήτησης ταυτότητας, άρα και σεξουαλικής ταυτότητας.
- Το διαδίκτυο δίνει στους εφήβους:
 - χώρο για ερωτήσεις,
 - πρόσβαση σε πληροφορίες,
 - δυνατότητα συζήτησης ευαίσθητων θεμάτων,
 - επαφή με άτομα που έχουν παρόμοιες εμπειρίες.
- Οι σχετικές έρευνες δείχνουν ότι τα online περιβάλλοντα μπορούν να λειτουργήσουν υποστηρικτικά, ειδικά για περιθωριοποιημένες σεξουαλικές ταυτότητες.

Αποκάλυψη σεξουαλικής ταυτότητας online

Για αρκετά άτομα, και ιδιαίτερα για νέους/νέες ΛΟΑΤΚΙ+, το διαδίκτυο μπορεί να λειτουργήσει ως:

- ασφαλές πρώτο βήμα αποκάλυψης,
- χώρος αποδοχής,
- μέσο συλλογής πληροφοριών,
- πηγή αυτοπεποίθησης για μελλοντική αποκάλυψη offline.

Η online αποδοχή μπορεί να μειώσει το αίσθημα απομόνωσης και να διευκολύνει τη διαμόρφωση ταυτότητας.

Έφηβοι και επικίνδυνη σεξουαλική συμπεριφορά online

Παρά τις θετικές δυνατότητες, υπάρχουν και σοβαροί κίνδυνοι.

Κεντρικό παράδειγμα είναι το **σέξιτινγκ**:

- αποστολή αισθησιακών ή γυμνών εικόνων/βίντεο μέσω κινητού ή άλλης συσκευής.

Οι βασικοί κίνδυνοι είναι:

- μη συναινετική διαμοίραση,
- απώλεια ελέγχου του υλικού,
- έκθεση στο ευρύτερο κοινωνικό δίκτυο,
- πιθανή πρόσβαση από κακόβουλα άτομα.

Σενάρια σέξιτινγκ

Τρία βασικά σενάρια είναι:

- ανταλλαγή εικόνων μεταξύ δύο συντρόφων,
- ανταλλαγή μέσα σε σχέση, αλλά με μεταγενέστερη κοινοποίηση σε τρίτους,
- ανταλλαγή μεταξύ ατόμων που δεν έχουν ακόμη σχέση, με πρόθεση έναρξης σχέσης.

Παιδαγωγική σημείωση:

η συζήτηση του θέματος απαιτεί προσεκτική, μη στιγματιστική και δεοντολογικά υπεύθυνη γλώσσα.

Ο ρόλος των συνομηλίκων

01

Η επικίνδυνη online σεξουαλική συμπεριφορά των εφήβων επηρεάζεται από:

- τις νόρμες της παρέας,
- το τι πιστεύουν ότι κάνουν οι συνομήλικοί τους,
- το τι θεωρούν ότι εγκρίνεται κοινωνικά.

02

Οι έρευνες δείχνουν ότι οι **αντιλαμβανόμενες συμπεριφορές των συνομηλίκων** επηρεάζουν έντονα τέτοιες πρακτικές.

03

Άρα, η πρόληψη δεν είναι μόνο ατομικό αλλά και κοινωνικό ζήτημα.

Έκθεση σε σεξουαλικό περιεχόμενο και στάσεις

Η έκθεση των εφήβων σε διαδικτυακό σεξουαλικό περιεχόμενο μπορεί να επηρεάζει:

- τις στάσεις τους απέναντι στο σεξ,
- την αντίληψη του σεξ ως ψυχαγωγίας,
- την αίσθηση του τι θεωρείται φυσιολογικό.

Η επίδραση αυτή εξαρτάται και από:

- το φύλο,
- το πόσο ρεαλιστικό αντιλαμβάνονται το περιεχόμενο.

Το μέλλον: εξ αποστάσεως ελεγχόμενα βοηθήματα

Μελλοντικές εξελίξεις της
σεξουαλικής τεχνολογίας.

Παράδειγμα:

εξ αποστάσεως ελεγχόμενα σεξουαλικά βοηθήματα
συσκευές που συνδέουν φυσικό σώμα και κυβερνοχώρο.

Τέτοιες τεχνολογίες
ενδέχεται να
μετασχηματίσουν:

την οικειότητα,
τις εξ αποστάσεως σχέσεις,
την έννοια της σεξουαλικής παρουσίας.

Ανοιχτά ψυχολογικά ερωτήματα για το μέλλον

Πώς θα επηρεάσουν αυτές οι τεχνολογίες:

- τη σεξουαλική ικανοποίηση;
- τη συναισθηματική εγγύτητα;
- τις προσδοκίες από τις σχέσεις;
- τα όρια ανάμεσα στο φυσικό και το ψηφιακό;

Οι ψυχολογικές επιδράσεις αυτών των μέσων παραμένουν ακόμη άγνωστες.

Κύρια συμπεράσματα

Το μέλλον παραμένει ανοικτό και εξαρτάται τόσο από την τεχνολογία όσο και από τους κοινωνικούς κανόνες που θα τη συνοδεύσουν.

Οι διαδικτυακές σεξουαλικές δραστηριότητες είναι παλιές όσο και το ίδιο το διαδίκτυο.

Το διαδίκτυο μπορεί να λειτουργήσει:

- ως χώρος σεξουαλικής αναζήτησης,
- ως πηγή πληροφόρησης και υποστήριξης,
- αλλά και ως πεδίο καταναγκασμού, έκθεσης και επισφάλειας.

Έχουν ταυτόχρονα:

- απελευθερωτικές δυνατότητες,
- κινδύνους,
- κοινωνικές και σχεσιακές συνέπειες.